

vezilo

GLASILO DELOVNIH LJUDI DO BETI, KOMET

sestavljene organizacije združenega dela.

Pravice delavcev ostanejo nespremenjene, menja se le obveznost ozdov glede združevanja sredstev za te pravice. Aneks pa predvideva prenos plačevanja bolniških izostankov nad 30 dni (do 45 dni) v organizacije združenega dela.

Nadomestila osebnih dohodkov naj bi za prve tri dni odsotnosti z dela zaradi bolezni znašala 75 odst. od osnove, od četrtega do petnajstega dne 85 odst. od osnove, od šestnajstega do petinštiridesetega dne pa 90 odst. od osnove. Za delavce, ki so odsotni z dela zaradi poklicne bolezni, trasplantacije živega tkiva ali organov v korist druge osebe ali odvzema krvi, bi bilo nadomestilo 100 odst. od osnove.

Novosti v varovanju in varstvu

O predlogu zakona o invalidsko pokojninskem zavarovanju je bilo pri nas že veliko govora. V Beti so strokovni delavci po delovnih skupinah pripravili razlago o predlogu zakona, pa tudi o dodatku k temeljnemu planu zdravstvenega varstva v Metliki. Kakšna so mnenja delavcev metliške Beti o novostih in spremembah v predlogu zakona in v aneksu, boste lahko prebrali v nadaljevanju. Četudi je bil malodane vsak delavec seznanjen z novostmi, pa je le prav, da v skrajšani obliki povzamemo tiste spremembe, ki so med delavci naletele na največji odmev.

Glavne novosti pri upokojitvi na področju pokojninsko invalidskega zavarovanja, ki jih predvideva osnutek novega republiškega zakona pri upokojitvi so:

Pri pogojih za upokojitev s 15 leti zavarovalne dobe in starostni 65 let za moške in 60 let za ženske, je opuščen pogoj gostote zavarovalne dobe.

To pomeni, da ima takšen zavarovanec pravico do pokojnine ne glede na to, kdaj je bil zavarovan. Pogoj je seveda, da gre za zavarovalno in ne za posebno dobo.

Predčasna upokojitev: če manjka zavarovancu do redne upokojitve 5 let, a je dopolnil 55 let (moški), oz. 50 let (ženske) starosti lahko uveljavlja pravico do predčasne upokojitve. Pokojnina je pri tem

odmerjena glede na dopolnjeno pokojninsko dobo, vendar se za vsako manjkajoče leto zmanjša za 1,5 (ali 2) odst.

Zmanjšanje traja do takrat, dokler ne poteče čas predčasne upokojitve. Tako bo delavec v začetku prejemal 65, oz. 67,5 odst. od pokojninske osnove, po poteku 5 let pa 75 odst. od pokojninske osnove, kar odgovarja 35-letni pokojninski dobi pri moškem, oz. 30-letni pri ženski.

Zajamčena pokojnina je predvidena za zavarovance, ki gredo v pokoj s polno pokojninsko dobo ter za tiste, ki se upokojijo invalidsko zaradi poškodbe pri delu ali poklicne bolezni. Višina te pokojnine ne bi smela biti manjša od 55 odst. povprečnega osebnega dohodka v Sloveniji v preteklem letu.

Najnižja pokojnina: za zava-

rovance, ki uveljavljajo pokojnino s skrajšano pokojninsko dobo od polne, bi se pokojnina zaračunavala od osnove, ki naj bi bila 64,70 odst. povprečnega osebnega dohodka v Sloveniji v preteklem letu, in sicer v odstotkih glede na doseženo pokojninsko dobo. Najnižja predvidena pokojnina za moškega, ki ima 15 let pokojninske dobe, je 35 odst. od osnove, za žensko pa 40 odst.

Ob aneksu k temeljnemu planu zdravstvenega varstva v Metliki pa omenimo le to, da zakon o zdravstvenem varstvu posebej določa, da pravice in obveznosti v zvezi s preprečevanjem, zgodnjim odkrivanjem, zdravljenjem, rehabilitacijo poklicnih bolezni in poškodb pri delu, zagotavljajo delavci v tozdi, oz. z vzpostavljanjem solidarnosti v okviru delovne ali

Skrajšan program - še je prostor

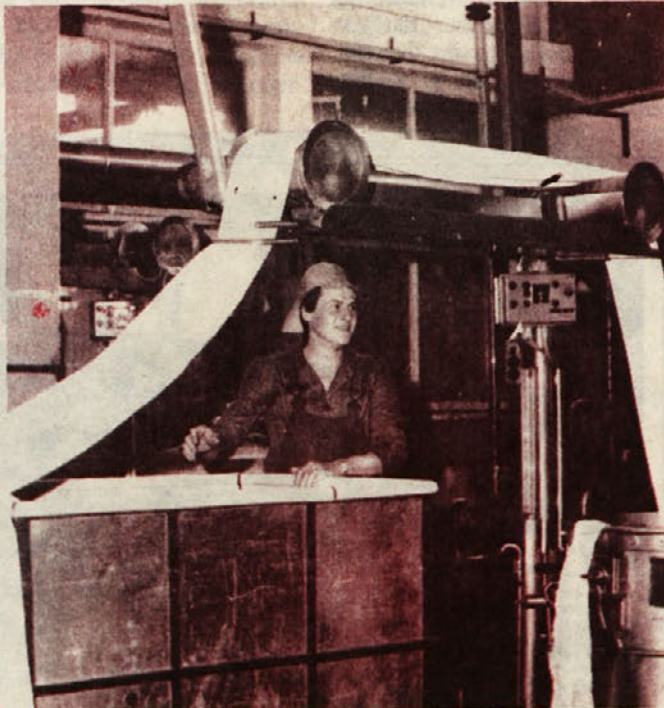
V naši šoli tekstilne usmeritve imamo tudi takoimenovani skrajšani program: Šolanje traja šolsko leto in pol, vanj pa se lahko vpišejo učenci, ki imajo izpolnjeno osnovnošolsko obveznost (osem let), vendar pa niso končali osnovne šole (imajo končanih samo šest ali sedem razredov).

V tem programu so lahko seveda tudi učenci z uspešno končano osemletko, vendar se le-ti raje vpisujejo v srednji program (dvoletno ali troletno šolanje).

Rok za prijavo je do 31. avgusta, izpolniti pa je treba le prijavnico za vpis, ki jo kupite v katerikoli knjigarni. Starši, premislite, in če imate doma otroka, ki mu v osnovni šoli ne gre preveč dobro, lahko izkoristite možnosti, ki vam jih daje skrajšani program. Na razpolago je še približno deset prostih učnih mest, po uspešno končanem skrajšanem programu in ima priznana učenec tudi osnovno šolo.

To pa je že več prednosti, ki jih ne gre zanemariti.

K. T.

STROJ ZAMENJAL ROČNO DELO – Pred dvajsetimi leti, ko so v Betini barvarni v Metliki pobarvali prve metre tkanin, delavci takorekoč niso poznali strojnega dela, a tudi drugi pogoji dela so bili zelo težki. Danes je barvarna najsodobneje opremljena, delavci pa strežejo strojem, tako kot tudi Lovro Vrbos (na fotografiji), ki nadzoruje polnjenje stroja za barvanje blaga, iz katerega bodo nastale športne trenirke. (Foto: M. B.)

Predčasna upokojitvev?

MAJDA MATKOVIČ, šivilja v tozdu Konfekcija: „O predlogu zakona o invalidsko pokojninskem zavarovanju smo bili dobro obveščeni, saj so bili v Novicah objavljeni povzetki zakona, imeli pa smo tudi razprave, na katerih so delavci postavljali vprašanja o temah, ki so jih bolj zanimale. Nas, tekstilne delavce, je najbolj zanimala predčasna upokojitvev; menim, da bi se tisti delavci in tiste delavke, ki imajo doma kmetije, raje upokojili prej in prejimali tudi manjšo pokojnino, le da bi potem lahko delali le na kmetiji. Sicer pa sama o predčasni upokojitvi še ne razmišljam, ker imam do upokojitve še predaleč.“

MARIJA JARNEVIČ, mojstrica adjustirnice v tozdu Konfekcija: „Strinjam se s predlogom o predčasni upokojitvi, saj je zlasti za žensko 30 let delovne dobe veliko in si prav gotovo zasluži pokoj. Vendar pa so pogoji za predčasno upokojitvev nerealni, saj bi upokojitev s 65, oz. 67,5 odst. osebnega dohodka predstavljal socialno ogroženost upokojenega tekstilnega delavca, za katerega je že sedaj znano, da ima zelo nizke osebne dohodke. Priznam, da že težko delam, vendar se ne bi predčasno upokojila prav zaradi prenizke pokojnine. Sicer pa me do polne pokojnine ločita le še dve leti in pol.“

JANEZ FILAK, delavec na suhi apreturi v tozdu Metraža: „Glede aneksa k temeljnemu planu zdravstvenega varstva v Metliki menim, da je za delovno organizacijo prevelika obremenitev, da bi plačevala nadomestila osebnih dohodkov v primeru odsotnosti z dela zaradi bolezni nad 30 dni (do 45 dni) delovna organizacija. Predlagam, da bi delovna organizacija plačevala nadomestila le do 10 dni ter da bi uvedli stimulacijo

MARIJA JARNEVIČ

za tiste, ki ne bi bili v mesecu dni nikoli na bolniški. Ta stimulacija naj bi bila simbolična, na primer 500 dni. Prepričan sem, da bi bilo tako manj bolniških izostankov, zlasti pa ne bi ostajali doma tisti, ki ostanejo doma en do dva dni. Vemo namreč, da je v Beti veliko bolniških izostankov ter

AVGUST VRANIČAR

da jih mnogi izkoristijo, ko so sezonska dela, na primer na polju ali pa imajo „plave“ ponedeljke. Če bi delovna organizacija dala stimulacijo, bi se število teh izostankov gotovo zmanjšalo, čeprav jih ne bi povsem odpravili.“

AVGUST VRANIČAR, komisionar v skladišču surovega pletiva v tozdu Metraža: „Prav gotovo pomeni izplačevanje nadomestil OD od 30 do 45 dni dodatna finančna obremenitev za delovno organizacijo. Menim, da vsak delavec, ki se tega zaveda, in ki ni tako hudo

MAJDA MATKOVIČ

JANEZ FILAK

bolan, ne bo koristil daljše bolniške, tistim pa, ki ti denarni stroški delovne organizacije niso mar, bodo delali po starem. Jaz nisem bil na bolniški od leta 1977, četudi imam doma kmetijo. Za dela na polju si vzamem redni dopust. Menim, da je v naši delovni organizaciji toliko bolniških izostankov prav zaradi tega, ker imamo veliko ženske delovne sile. Zdi se mi namreč, da so pretežno ženske veliko na bolniški, predvsem zaradi otrok. Sicer pa bodo dobili odslej najbolj po žepu tisti, ki bodo ostali doma do tri dni, saj bodo prejeli le 75 in ne več 90 odst. od osnove.“

PRIPRAVILA: B. M.

Metlika se pripravlja. Bliža se slovenski praznik, 4. julij, Dan borca. Ze vrsto let nazaj so metliški borci iskali možnosti, da se na lep, primeren način oddolžijo spominu njihovih padlih tovarišev, ki so žrtvovali življenje, da mi svobodno živimo in ustvarjamo v naši domovini.

Pred več kot dvajsetimi leti je bil urejen park na Trgu svobode, tam so postavili spominsko ploščo z imeni padlih partizanov in žrtvah fašističnega terorja. Vkljali so tudi imena treh narodnih herojev, ki jih je dala mala metliška občina.

Letos bo veliko praznovanje, saj bomo praznovali 40. obletnico ustanovitve V. brigade ustanovitev oficirske

Za obeležje

šole pri Glavnem štabu Slovenije itd. V ta namen bo na Partizanskem trgu odkrito spominsko obeležje vojaškemu vojnemu lastvu, ki je dalo skozi svoje delovanje celo vrsto odličnih partizanov in starešin.

Na Trgu svobode pa bodo postavljeni doprsni kipi tovarišu Titu, s katerim se bodo občani Metlike samo delno oddolžili njegovemu plemenitemu delu in življenju ter narodnim herojem: Janku Brodariču, Iliji Badovincu in Martinu Južni.

Ob naši težki gospodarski situaciji ter stabilizacijskim prizadevanjem celotne družbe je Občinski odbor ZB NOV ustanovil iniciativni odbor, ki je imel nalogo, da spelje akcijo za pobiranje prostovoljnih prispevkov. Akciji so se pridružili tudi delovni ljudje v Konfekciji Komet Metlika, tako da je Izvršni odbor OO ZS Komet v dveh dneh zbral za 16.000,00 din pomoči.

Iniciativni odbor in Zveza borcev se delovnemu kolektivu Konfekcije Komet Metlika iskreno zahvaljujejo, obenem pa vabijo vse, da se ob dnevih praznovanja udeležijo slavlja slovenskih borcev, mladine in ostalega prebivalstva.

K. C.

Složno do uspehov

Za pogovor z nagrajenko, ki je letos prejela Zlati Znak Zveze sindikatov Slovenije, sem se morala potruditi, saj sem jo težko pripravila do tega, da bi govorila o sebi in priznanju, ki ga je dobila za svoje dolgoletno delo v našem družbeno političnem življenju. Skromna kot je, mi ni hotela govoriti o vseh zadolžitvah, ki jih je opravljala v delovni organizaciji in občini. Ni mi omenila, da je že dobila Priznanje OF, da je imetnik državnega odlikovanja – Medalje del s srebrnim vencem.

Albina je prava, resnična borka za uveljavljanje našega socialističnega samoupravnega sistema. Že od leta 1956, ko je postala predsednica mladinske organizacije, predvsem pa od leta 1959, ko je bila sprejeta v ZKS, se je zavedala, da brez aktivnega in trdega političnega dela ne bo napredka. Vse njene funkcije ne bi naštevali, omenila bi le nekaj pomembnejših, da si bo bralec lahko ustvaril delno sliko naše nagrajenke. Več mandatnih dob je bila članica Občinskega Komiteja ZKS, članica MS ZKS Novo mesto, predsednica sveta za družbenopolitično aktivnost žensk, predsednica Občinske konference ZSD, sekretarka OO ZKS. Kot aktivna komunistka je bila dvakrat delegatka na kongresu ZKS, eno mandat-

no dobo pa je delala kot član CK ZKS. Predlagana je bila, da zastopa slovenske komuniste na kongresu ZKJ v Beogradu, vendar ji je bolezen to preprečila.

Z isto vneto in priznato belokranjsko trmo se je poleg političnega dela odločila tudi za lastno izobraževanje. Od prvih korakov v delovni organizaciji, kjer je bila zaposlena kot šivilja lahke konfekcije, je prišla na dela in naloge vodje operativne priprave dela.

„Kaj t, Albina Tošeska, pomeni republiško priznanje?“

„Je nagrada mojemu delu, vendar pa tudi naši osnovni organizaciji Zveze sindikatov, iz katere izhajam. Pa tudi občinski zvezi, kjer sem delovala dve mandatni dobi. Vse to mi je omogočilo, da je bilo moje delo vidno. Obenem pa čutim, da je sprejeto priznanje spodbuda, da še z večjo odgovornostjo in doslednostjo nadaljujem delo. Ne samo v sindikalni organizaciji, ampak tudi v vseh družbenopolitičnih organizacijah. To velja tako v delovni organizaciji, kot v krajevni skupnosti, kjer živim.“

„Katere naloge si je zadala vaša OO Zveza sindikatov?“

„Naše gospodarstvo je v težavah. Vendar naj poudarim zaščito življenjskega standarda ter ohranjanja materialne in socialne varnosti delovnih ljudi. To je zdaj v tem trenutku osrednje gospodarsko in politično vprašanje. Prizadevali si bomo, da bomo preko Izvršilnega odbora OO ZS poiskali vzroke, objektivne in subjektivne, ki ne omogočajo delavcem, da bi po svojih rezultatih dela zaslužili vsaj zamčeni osebni dohodek. Res je, da je takih delavcev malo. Mnenja pa sem, da jih sploh ne bi smelo biti. Zavedamo se, da sindikat ne bo mogel sam izpeljati te naloge, zato se bomo še bolj povežali s strokovnimi delavci in ostalimi družbeno političnimi organizacijami. Složno in skupno delo prinese zelene rezultate.“

„Kako kot delavka, mati dveh otrok, žena in gospodinja uskladiš čas, da lahko tudi aktivno politično delaš?“

„Če želiš delati, dati del sebe družbi, potem najdeš tudi čas za to. Potrebno je veliko razumevanja v družini, predvsem pri možu, da se to lahko opravi. Meš, pa tudi za kmotovanje sem si določila del prostega časa. Med praznovanjem prvega maja smo zasadili prve trtice na Radovici. Želim si, da se po delu v tovarni in po raznih sestankih sprostim z delom na polju in v vinogradu. Tu, iz zemlje bom dobila novo moč, da bom še dolgo aktivno delala. To si pa res želim, iz srca.“

Mi tudi, Albinca! K. C.

MLADOST, PODAJ MI KRILA – Na največji tradicionalni prireditvi, ki jo pripravljajo v počastitev dneva mladosti, na Pungartu vsako leto nastopi vse, ki kaj pomeni v ljubiteljski kulturni dejavnosti v metliški občini, svojo dejavnost pa prikaže tudi TVD Partizan. V soboto, 21. maja zvečer, so pred številnimi gledalci nastopili: mešani pevski zbor Beti, mestna godba, folklorna skupina in tamburaši društva Ivan Navratil, pevski zbor in recitatorji metliške osnovne šole (na sliki), TVD Partizan in plesna skupina iz Gradca. Rdeča nit prireditve so bili odgovori osnovnošolcev na vprašanja, kaj je vojna, kdaj je najlepše, kdo je tvoj prijatelj, kaj je ljubezen, kdaj je človek srečen.

V času Vinske vigredi je bila grajska klet, kjer so pripravili pokušino vin, vse tri dni nabito polna.

Mladi vinogradniki so se na grajskem dvorišču pomerili na kviz tekmovanju in pokazali veliko znanja.

V kulturnem delu Vinske vigredi je nastopila tudi folklorna skupina iz nemškega Lauterbacha, ki je tako vrnila obisk metliški folklorni skupini.

Takole sta se veselila zmagovalca „petelinjega boja“, ko sta vse svoje nasprotnike spravila na tla.

Metliški Trg svobode je bil tri dni poln številnih obiskovalcev. Največ je seveda bilo Belokranjčanov in nikomur ni bilo žal.

Za to priložnost je kolesarski klub Rog-Franek organiziral izlet v Metliko. Pot je številni po partizanski magistrali do Metlike.

...grajev, številni pa so prišli tudi z one strani Gorjance

OTOREPORTAŽA

...kolesarje vodila iz Ljubljane preko Žužemberka in

VINSKA VIGRED V FOTOREPORTAŽI – Največji letošnji dogodek v Metliki je bila veleprireditve Vinska vigred, ki je 22., 23. in 24. aprila privabila kar 3.000 obiskovalcev. In ti so imeli kaj videti in slišati. Da pa niso samo gledali in poslušali, priča podatek, da so zraven spili kakih 6.000 litrov vina. Šmarnice pa ne bi našli, če bi jo bili pripravljene plačasti z zlatom.

Metličani so pokazali, kaj se da narediti iz tradicionalne razstave belokranjskih vin. Ob razstavi vin so organizatorji nanizali številne druge prireditve, od nastopov folklornih skupin do razstave ročnih del in značilnih belokranjskih jedi.

Da je bila lanska vinska letina v Beli krajini dobra, priča dejstvo, da so belokranjski ivnogradniki letos za razstavo dali kar 270 vzorcev vin in da je strokovna komisija dodelila vinom dokaj visoke ocene. Največ zlatih medalj, šestnajst, je dobila „kraljica vina“ – metliška čmina, štirje vinnogradniki so dobili zlate medalje za belokranjsko belo vino, poleg tega pa je komisija za „zlate“ ocenila še eno sortno belo vino, en rose, tri belokranjska rdeča vina ter dve sortni vini. Podelili so tudi dve veliki zlati medalji.

Popolnoma nesmiselno bi bilo trditi, da se ga na Vinski vigredi ni nihče čez mero nalezal – nekateri so to počeli v skupinah in večkrat zapored. Pa vendar je vseskozi imela Vinska vigred tudi močan pečat katalog, ki ima zaradi tehtnih zgodovinskih, enotoloških in vinnogradniških prispevkov trajnejšo vrednost.

Brez folklorne skupine in tamburašev društva Ivan Navratil si je težko zamisliti kakšno večjo prireditev v Metliki. Seveda so se predstavili tudi na Vinski vigredi.

Za goste iz Lauterbacha je predsednik občinske skupščine inž. Janez Gačnik pripravil sprejem v poročni dvorani. Tam sta si nemška in metliška folklorna skupina izmenjali darila.

Nekateri Belokranjci pa tudi Belokranjke, zlasti mlajši, so šele na razstavi belokranjskih jedi videli, kako bogat in slasten je lahko domači jedilnik.

Na pokušnji vin v grajski kleti sta predsednik metliškega izvršnega sveta Milan Vajda in sekretar občinskega komiteja ZK Jože Matekovič obstopila Jožico Sturm in skupaj so poskusili najprej Sturmovo, nato pa še Vajdino vino.

Na kratko

Prizadevanja delovne organizacije KOMET za čimvečji izvoz na konvertibilno področje se kažejo tudi v podatkih o rezultatih poslovanja v prvem trimesečju tega leta. Izvoz na to področje se je v primerjavi s istim obdobjem preteklega leta povečal za 26 odstotkov, konvertibilno pokrivanje uvoza z izvozom pa je v tem obdobju znašalo 210 odstotkov.

Delavski svet Kometa je 13. maja sklepal tudi o novih zneskih za povračilo stroškov za službena potovanja in za izplačila iz sklada skupne porabe. Med ostalim je bilo sklenjeno, da delavec, ki se vozi na delo in iz dela iz oddaljenosti nad 5 kilometrov, sam prispeva 300.— din, razliko do polne cene vozne karte pa povrne delovna organizacija. Do sedaj je delavec sam prispeval 180.— din.

Delavski svet je potrdil tudi cene za letovanje v Kometovi počitniški hišici v Červarju. Predlog je izdelala osnovna organizacija sindikata. V turistični sezoni bodo zaposleni v Kometu odšteli dnevno za posteljo 100 din, ostali pa 150 din. Še vabljuješe so cene izven sezone. Takrat bodo člani kolektiva lahko letovali za 60, zunanji gosti pa za 800 din dnevno po postelji. Za prehrano bodo seveda vsi morali poskrbeti sami.

—ja

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega dragega očeta, tasta JOŽETA MATEKOVIČA, se iskreno zahvaljujemo vsem delavcem delovne organizacije Beti, posebno pa sodelavcem iz TOZD kodranka in volna za podarjeni venec, cvetje in danar, enako hvala sodelavcem iz tehničnega servisa, računovodstva in računskega centra, hvala osnovnim organizacijam sindikata in vsem drugim, ki ste nam izrekli sožalje in nam v teh težkih trenutkih stali ob strani.

Iskrena hvala Mešanemu pevskemu zboru Beti za prispevek pevcev, hvala vsem, ki ste našega dragega očeta pospremili na njegovi zadnji poti.

Sin Jure z ženo Marijo
in sin Marjan z ženo
Marijo

... Ni daleč čas, ko bo dobivala Beti tehnološko vodo iz Kolpe, s pomočjo lastnega črpališča in lastnih cevi. Ni daleč čas, ko so prebivalci vasi ob Kolpi pili njeno vodo. Potem smo se civilizirali in jo onesnažili. Zdaj imamo, kar smo „ustvarili“.

Betko ima besedo

... Metlika ne bo dobila tudi letos avtokampa. To je črno na belem. Obljub pa je bilo že, da bi lahko z njimi zgradili najmanj deset avtokampov. Iz zadevščine ne bo tako dolgo nič, zdi se, dokler ne bomo sprevideli koristnosti in pomembnosti izgradnje Metliki prepotrebne objekta. Do tedaj pa bomo še naprej ugotavljali, da imamo za razvoj turizma domala vse: svež zrak, toplo in čisto Kolpo, bele breze, prijazne ljudi. Manjkajo nam objekti, tudi dober hotel, boljša ponudba (in postrežba) v gostilnah, prenočišča in tako naprej. Če bomo o avtokampu sanjali še naslednjih deset, dvajset let bodo ta čas turisti drveli skozi naše gnezdo v kraje, kjer imajo te stvari urejene. Mi pa se bomo obrisali pod nosom. Tako kot to počenjamo že dobra tri desetletja.

... Hidroelektrarnice, ki naj bi napajala z električno energijo obrat otroške konfekcije Žakanje, ne bomo zgradili, ker bi bilo potrebnih zanjo preveč dinarčkov. Dobro, da se je odgovornim pravočasno posvetilo, sicer bi lahko naredili še eno balkansko neumnost.

... Še vedno smo malomarni do okolice, v kateri bivamo. Ko spijemo sok, vržemo vrečko na tla, čeprav je koš za odpadke le nekaj centimetrov od nas. Steklениčke ne vrnemo v menzo. Pustimo jo ležati pred prostori delovne organizacije. Meni nič, tebi nič. Gredice, zasajene z rožami, so neokopane. Betku pa je vseeno veliko bolj všeč, če ni nesnage, če je okolica urejena. Najbrž tudi sleherniku, vendar ga ni čez lenobo.

Barvarna je dvajsetletnik

Vsakanje delo, bitka za kilograma, kvaliteto in roke nas včasih toliko zanese, da gredo mimo nas datumi s tako hitrostjo, da včasih niti ne opazimo, da je neki datum tudi posebne omembe vreden.

Takšen je bil 1. april 1983. Namreč prav 1. aprila je poteklo natanko 20 let, ko je bila v nekem zakotnem prostoru Beti postavljena prva lesena kad, ki je tudi pomenila začetek procesov plemenitenja v naši tovarni.

O tem, kakšne so bile porodniške bolezni barvarne, bodo povedali več tisti, ki so v obratu tudi polnih 20 let. Uvodoma naj bi omenili, s čim je barvarna začela in kje je zdaj.

Kot je že znano, je začela Beti z ravno pletilnimi stroji. Osnovna surovina je bila barvasta volnena preja. Že na samem začetku nastajanja tovarne so naši predhodniki spoznali, v kakšni prednosti so tiste tovarne, ki imajo lastno barvarno in ne potrebujejo preje voziti na barvanje daleč naokrog po Jugoslaviji. Verjetno je ravno to vplivalo na odločitev, da zgradijo barvarno tudi v lastni hiši. Začeli so z najosnovnejšim, z leseno kadjo in sušilnim strojem. Prve nadaljne investicije so že prinašale novitete, ki so predstavljale v času nabave tehnološko izpolnjene enote.

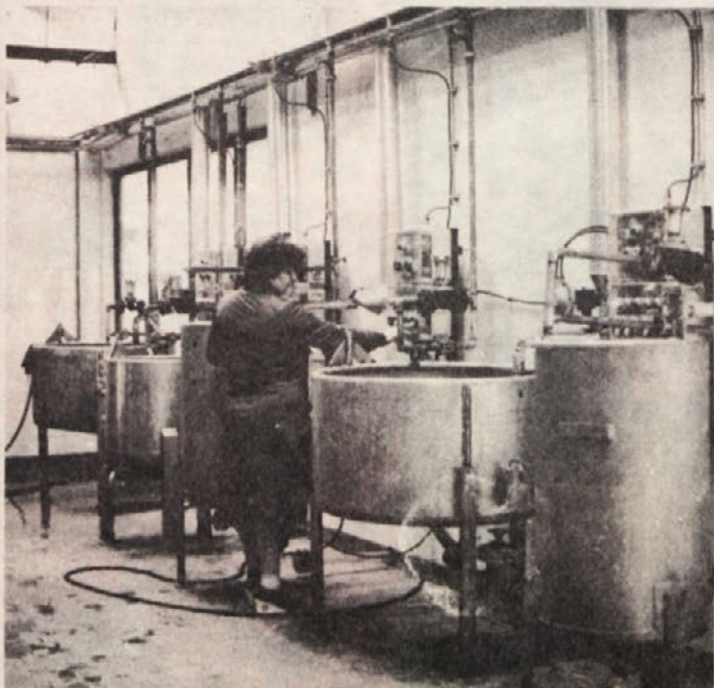
Od prvega Bruecknerjevega raztezalnega sušilnika preko tiskarskega stroja, prve konstrukcije Jet-a, pa do naj sodobnejših strojev za barvanje, kaširanje, mercerizacijo, relaksiranje.

Današnja opremljenost naše barvarne je med naj sodobnejšimi. Ne samo da imamo moderno tehnologijo, skrbimo tudi za spremljajoči del. Tako barvila tehtamo na elektronski tehtnici, barvila razstapljamo v kuhinji barvil, ponovno koristimo kondenzat. Ravno zdaj potekajo tudi pripravljajna dela za izgradnjo lastnega vodovoda, in vse to zato, da imamo barvarno sposobno za najzahtevnejše postopke, s pomočjo katerih smo lahko konkurenčni ne samo doma, ampak tudi v svetu.

Kakšna bo barvarna jutri? Po zgraditvi vodovoda je naslednja naloga gradbena rešitev suhe aperture. V mokrem delu pa dopolnitev sedanjega programa in avtomatizacija barvarskih procesov. Na tem področju je elektronika že tako močna, da se dajo tudi naši sedanji stroji opremiti z avtomatiko, ki 100 odstotno vodi proces.

Čeprav se zdi danes rešitev še daleč, ne bo niti tokrat prvič, da se niti sami ne zavedamo, kako hitro in trajno uspešno rešujemo vse začrtane plane in naloge.

DALIBOR HRSTE

KUHINJA BARV — Barbara Bahorič, vodja tehnologije v barvarni, se še spominja, kako je pred dobrim poldrugim desetletjem ročno raztapljala in mešala barve za barvanje blaga v navadnih vedrih. Danes njeno delo opravijo stroji v takoimenovani kuhinji barv. Vsak stroj za barvanje ima v zgornjem prostoru svoj raztapljevalec barv, iz katerega teče barva po cevi neposredno v stroj.

Iz domačih logov

Razkošje v stelji

Letos bo Razkošje v stelji, gala veselica, ki jo pripravlja Mladinska folklorna skupina Ivan Navratil, trajala dva dni, in sicer 9. in 10. julija. Zadeva se bo odvijala na Vinomeru, pripravljenci so povabili zanimive nastopajočce, vendar tokrat ne bo tekla beseda o njih. Zapisali bomo nekaj, kar bo zanimivo za vse, ki igrajo diatonično harmoniko-frejtanarico.

Organizirano bo namreč tekmovalje in kdor bo po mnenju komisije najbolje zaigral dve poljudni skladbi, bo prejel nagrado v višini 3000 dinarjev.

Kaj je treba storiti? Na naslov Mladinska folklorna skupina Ivan Navratil, 68330 Metlika je treba le poslati prijavo z osnovnimi podatki: ime in priimek, kraj rojstva, naslov skladb, ki jih boste zaigrali, in to je vse.

O podrobnostih boste pravočasno obveščeni, brez skrbi. Harmonikarji, pogum v srce ter prijavo v poštni nabiralnik. Verjemite, da bo na Vinomeru še kako zabavno.

Noč na Kolpi

Tradicionalna turistično-zabavna prireditev Noč na Kolpi bo letos 23. julija na gibeljskem kopaljšču. Znano je že, da bo igral za ples ansambel Henček, da bo pripravila Beti modno revijo, da bosta morda prišla Tof in

Rifle z moped showom ter da bo pripovedoval vice igralec Ivo Serdar, ki je sicer bolj znan kot Štef s Klanjca.

Za Noč na Kolpi bi radi še posebej navdušili čolnarje. Kot lani se bodo tudi letos spustili iz Pobrežja. Start bo torej pri mlinarju Kuzmi, ki vam bo dal žig kot dokaz, da ste res krenili iz Pobrežja. Žig vam bo služil za brezplačen vstop, organizatorji pa obljubljajo še nekaj brezplačne pijače in jedače.

Naj vam zaupamo, da se skupina mladih Črnomalčev odpravlja na Noč na Kolpi s splavom, ki ga bodo nosili z zrakom napolnjeni sodi. Skupina bo krenila na pot že 20. julija, in sicer iz Dola pri Starem trgu. Na splavu bodo imeli harmoniko, kuhinjo, prenočišča, skratka: vse.

Zanimiva zamisel, ki naj jo posnema še kdo.

Na grajsko dvorišče

Že 2. julija bo na grajskem dvorišču v Metliki živahno. Mladinska folklorna skupina Ivan Navratil in oktet Vitis pripravljata ponovitev uspele prireditve V vinu so resnica, ljubezen in ženske.

Zadeva bo pripravljena kot vrtna veselica, igralo in pelo se bo, vmes pa bo povedanih veliko resnic o ljubezni, vinu, prijateljstvu, ženskah, bogastvu, ljubo-sumju in tako naprej.

Prireditve se bo ob koncu prelevila v zabavo, v prijeten večer s prijatelji, ki jih boste povabili ta večer na grajsko dvorišče in za mize pred staro kino dvorano. Cel julij in avgust bo na grajskem dvorišču več predstav, vse pa se bodo pričenjale ob 21. uri.

V vinu so resnica, ljubezen in ženske bo otvoritveni večer. Kaj vse si bo moč ogledati naslednje sobote, boste zvedeli s plakatov. Le prebrati jih bo treba. Pripravljalec metliških poletnih kulturnih prireditev je občinska Zveza kulturnih organizacij.

MLADE, A USPEŠNE -- Članice ženskega rokometnega kluba Metlike dosegajo zadnje čase v 2.B slovenski ligi zahod dobre rezultate. Marca so bile na 5-dnevnih pripravah na Primorskem, bivale pa so v počitniškem domu Beti v Seči. Na fotografiji: (stojijo od leve proti desni): Jože Omerzel (pomočnik trenerja), Ksenija Štulac, Danica Štrukelj, Jasna Mahmutovič, Renata Matekovič, Alida Malešič, Mojca Plut, Janez Štrukelj (trener), Marjan Pavlovič (tehnični vodja), (čepijo od leve proti desni): Zalka Južna, Jožica Pavlič, Sonja Štrucelj, Dalija Planinc, Renata Čulig, Ruža Ivičič, Bernarda Majcen.

Rokometni preporod

Na pobudo metliških deklet, ki so pred približno desetimi leti igrale pri šolskem športnem društvu rokomet, je bil v pretekli sezoni v Metliki ustanovljen ženski rokometni klub. Ker so se dekleta takoj vključila v 2.b slovensko ligo-zahod, so bili rezultati skromni. Kako tudi ne, saj kljub veliki volji in zagnanosti niso bile dovolj izkušene in so igrale bolj rekreativno. V začetku je bil njihov trener Zvone Cej, pozneje je pomagal na treningih Andrej Sever.

V letošnji sezoni se je ekipa močno pomladila, od prvih članic pa je ostala le Ruža Ivičič. Trener je postal Janez

Štrukelj, sicer direktor športne dvorane Marof iz Novega mesta, ki trikrat na teden prihaja na trening v Metliko. Čeprav so metliške rokometnice v svoji ligi gotovo najmlajše, pa v letošnji sezoni dosegajo lepe rezultate. Tako so bile v jesenskem kolu tretje med sedmimi ekipami in tudi sedaj, spomladi, je njihova igra na zadovoljivi ravni.

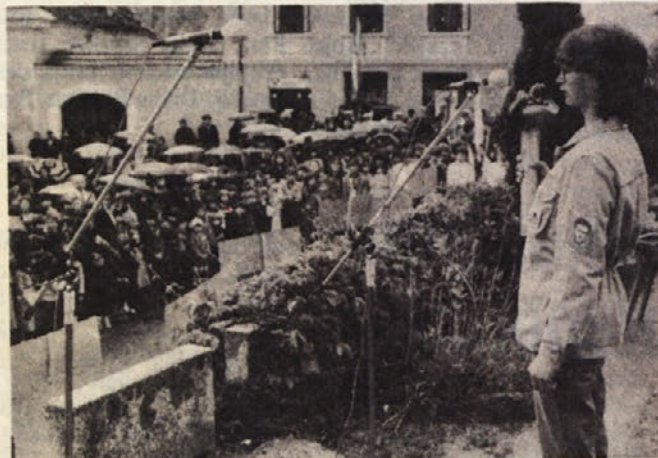
Omenimo še, da ve kot polovica rokometnic še osnovnošolk, nekaj celo učenk šestih razredov. V Metliki namreč želijo ustvariti močno ekipo z domačimi igralkami, pri tem pa se dobro zavedajo, kako pomembno je, da začnejo z organizirano vadbo dekleta že v osnovni šoli. (J. Š.)

VEZILO, glasilo delovnih ljudi DO Beti in Kometa, ureja uredniški odbor: Toni Gašperič (glavni in odgovorni urednik), Slobodanka Videtič, Janez Žele, Desimir Milovanovič, Vida Šegina, Marija Jakljevič, Jože Gerkič, Tone Omerzel, Ivica Rajgelj, Jožica Cigič, Zdenka Gerkič, Branko Herak, Milena Pavuna, Zvonka Gorenc, Sonja Zorc, Marjetka Žele, Milka Mavrin, Jože Novak, Vera Kostelec, Miroslav Čikič, Ivan Brodarič in Irena Kostevec. Tehnični urednik: Janez Pezelj. Vezi- lo izhaja v nakladi 2300 izvodov, in sicer enkrat na mesec. grafična priprava in tisk DITC Novo mesto. Naslov izdajatelja: BETI, Tovarniška 2, Metlika.

Dogodki v slikah

PROSLAVA NA TRAVI – Za dan Osvobodilne fronte in 1. maj je recitatorski krožek Izobraževalnega centra v parku pred tovarno pripravil izvirno zasnovano in sproščeno proslavo. Dekleta so recitala slovenske revolucionarne pesmi in ob spremljavi kitare tudi pele. Učenke so recitacijam in pesmim zbrano prisluhnile.

ŠTAFETA V METLIKI – Na poti po Jugoslaviji se je zvezna štafeta v sredo, 11. maja, ustavila v Metliki, kjer jo je pričakala množica ljudi, med katerimi je bilo seveda največ mladih. Na metliški Trg svobode je štafetno palico prinesla Jožica Vardijan, učenka 2. razreda Izobraževalnega centra Beti. Jožica, doma iz Podzemlja, je poleg tega, da je dobra učenka, tudi aktivna mladinka in brigadirka.

TEMELJNI KAMEN ZA NOVO ŠOLO – Končno je prišel dolgo pričakovani trenutek: lovesno polaganje temeljnega kamna za novo šolo Izobraževalnega centra Beti. Ta čast je pripadla koletkivi IC. Za gradnjo nove prepotrebne šole ima Izobraževalni center vso dolgoletno podporo vseh odločujočih in odločilnih občinskih in medobčinskih dejavnikov. Žal pa je to tudi vse, kar ima. Ker odločujočega in odločilnega – denarja ni, z besedami in obljubami pa se ne da zidati, razen šol v oblakih, bi morala biti ta fotografija objavljena za 1. april. Vendar takrat za tako malenkostno potegavščino ni bilo prostora.

Disciplinski postopek

Spoznali smo že devet načel disciplinskega postopka, zdaj pa je na vrsti še preostalih šest:

10. Načelo dokončnosti – zaradi načela pravne varnosti ni mogoče o kaki kršitvi ponovno odločati, če je bil delavec spoznan za odgovornega in mu je bil izrečen ukrep in če je taka odločitev postala dokončna. Dokončna pa je odločitev, če se nanjo ni mogoče več pritožiti.

11. Načelo osebne odgovornosti – to načelo pomeni, da je delavec odgovoren samo za tiste kršitve, ki jih je sam storil, ne pa morda za tiste, ki jih je storil kdo drug. Tudi če več delavcev hkrati krši obveznosti, je vsak od njih odgovoren samo za svoje lastno ravnanje.

12. Načelo krivdne odgovornosti – četudi je bila obveznost objektivno kršena, ne more delavec odgovorjati za kršitev, če se ugotovi, da ni ravnal krivdno. Zato je razumljivo, da stopnja krivde vpliva tudi na vrsto ukrepa, ki ga bo izrekla disciplinska komisija.

Medtem ko je delavec odgovoren samo za škodo povzročeno iz hude malomarnosti ali z naklepom, je za izpolnjevanje delovnih obveznosti odgovoren za vsako obliko krivde – torej tudi za kršitev, ki je storjena iz navadne malomarnosti.

Huda malomarnost – podana je takrat, kadar se je storilec zavedal, da zaradi njegove storitve ali opustitve lahko nastane prepovedana posledica, pa je lahkomišelnost mislil, da jo bo lahko preprečil, ali da ne bo nastala.

Navadna malomarnost – kadar se storilec ni zavedal, da lahko nastane prepovedana posledica, pa bi se bil po okoliščinah in po svojih osebnih lastnostih tega moral in mogel zavedati.

13. Načelo dvostopenjskega postopka – zoper vsako odločitev disciplinske komisije je dopusten ugovor na drugostopenjski organ – v naši

delovni organizaciji je to delavski svet TOZD. Odločitev organa druge stopnje lahko zahteva delavec – udeleženec v postopku, lahko pa tudi vsak organ, ki je pooblaščen začeti disciplinski postopek, in sicer na podlagi ugovora (pritožbe) zoper odločbo disciplinske komisije. Odločitev organa druge stopnje pa lahko zahteva upravičenec le v pritožbenem roku, kajti drugače postane odločitev disciplinske komisije dokončna.

14. Načelo sodnega varstva – spor pred sodiščem je mogoče sprožiti le zoper odločbo organa druge stopnje (zoper sklep delavskega sveta), kar pomeni, da sodnega varstva ne more zahtevati delavec, ki zoper (prvostopno) odločbo disciplinske komisije ni zahteval varstva svojih pravic pred drugostopnim organom v TOZD (delavskem svetu).

Sodno varstvo pa je potrebno tudi pravočasno uveljavljati, kajti v nasprotnem primeru sodišče pritožbo zavrne.

Zahtevo za varstvo pravic mora delavec vložiti pri sodišču v 30 dneh od vročitve odločbe, oz. sklepa organa druge stopnje, oz. 30 dni po preteku roka, v katerem bi drugostopni organ moral odločiti o ugovoru.

15. Načelo hitrosti, enostavnosti in ekonomičnosti postopka – pomeni, da je le enostaven, nezapleten in kratek postopek lahko učinkovit. Le tako so delavcu lahko zagotovljene vse njegove pravice v skladu s prejšnjimi načeli. Zato postopek ni ekonomičen, če dokazno gradivo ni pripravljeno, če ni izveden predhodni postopek, če ni zagotovljeno strokovno vodstvo in podobno.

To, da je postopek hiter, pa nam kažejo razmeroma kratki zastaralni, oz. pritožbeni roki.

S tem smo spoznali vsa načela disciplinskega postopka. Vsi udeleženci v postopku, predvsem pa člani disciplinske komisije, so se dolžni ravnati po teh načelih, kajti neupoštevanje pomeni tudi kršitev pravic postopka, kar pa je tudi razlog za ugovor na odločbo disciplinske komisije.

Brane Matkovič

MAJSKI POHOD – 14. maja se nas je pet mladincev iz Beti odpravilo na pohod po Gorjancih. Pot nas je vodila iz Radatovičev preko slikovitih žumberških vasi: Kuljaji, Buliči, Sekoliči do Studenih vod. Tu smo se odpočili na košenici, ohladila nas je bistra gorjanska voda. Do Trdinovega vrha je bilo še dobre pol ure hoda. Na vrhu se nam je odprl prekrasen razgled po Beli krajini, vse tja do Karlova. Od tu smo se odpravili k Miklavžu, kjer pa je bil dom zaprt. Toda, doma smo vsi trdili: „Lepo je bilo, še bomo šli. Upamo, da nas bo še več!“ (Marija Matekovič)